

Argumentační fauly 1



**SLEZSKÁ
UNIVERZITA**

OBCHODNĚ PODNIKATELSKÁ
FAKULTA V KARVINĚ

Ing. Veronika Kopřivová, Ph.D.

Komunikační a prezentační dovednosti

Cvičení 1 – Naučte se bezchybně a co nejrychleji opakovat tento jazykolam.



SLEZSKÁ
UNIVERZITA
OBCHODNĚ PODNIKATELSKÁ
FAKULTA V KARVINĚ

- **Neustelu-li si u Stely, ustelu si u stolu.**
- **Pane kováři, ptám se vás, přiletujete-li či nepřiletujete-li mi to?**
- **Pět ptáčátek, pět pěnkavek ptáčátek.**
- **Na cvičišti čtyři svišti piští.**

Argumentační fauly



SLEZSKÁ
UNIVERZITA
OBCHODNĚ PODNIKATELSKÁ
FAKULTA V KARVINĚ

- **Používány za účelem přesvědčení oponenta či publika o správnosti tvrzení mluvčího bez ohledu na logickou platnost samotných argumentů.**
- **Mohou působit na emoce i na rozum, může se jednat o přímý útok, ale i o manipulativní vsuvky.**
- **Podstata argumentační faulů spočívá v tom, že jejich logické závěry není možné aplikovat obecně.**
- **Některé fauly jsou úmyslné, jiných se může mluvčí dopustit omylem.**

Argumentační fauly



SLEZSKÁ
UNIVERZITA
OBCHODNĚ PODNIKATELSKÁ
FAKULTA V KARVINĚ

DŮRAZ NA ROZUM



Argumentační fauly, které se uchylují k falešným či chybným premisám v uvažování.

DŮRAZ NA EMOCE



Argumentační fauly, které apelují na emoce, aby dokázaly svoji pravdivost.

MANIPULATIVNÍ OBSAH



Argumentační fauly, které často manipulují svým obsahem. Často bývají (chybně) označovány za lež.

CHYBNÁ PŘÍČINA



Argumentační fauly, které uvádějí chybnou příčinu pro určitý následek.

CHYBNÉ VYVOZENÍ



Argumentační fauly, které chybně vyvozují z určité příčiny.

ÚTOK



Argumentační fauly, které jsou ve své podstatě útokem na osobu oponenta.

Důraz na rozum



SLEZSKÁ
UNIVERZITA
OBCHODNĚ PODNIKATELSKÁ
FAKULTA V KARVINĚ

- **APEL NA TRADICI.**
- **APEL NA NÁZOR.**
- **PÁLENÍ ČARODEJNIC.**
- **APEL NA PRAVDĚPODOBNOST.**
- **APEL NA LID.**
- **APEL NA NOVOST.**
- **APEL NA PENÍZE.**
- **APEL NA NEDŮVĚRYHODNOST.**
- **APEL NA NEVĚDOMOST.**
- **APEL NA OBVYKLÝ POSTUP.**
- **APEL NA AUTORITU.**
- **APEL NA ANONYMNÍ AUTORITU.**



Důraz na rozum – APEL NA TRADICI



SLEZSKÁ
UNIVERZITA
OBCHODNĚ PODNIKATELSKÁ
FAKULTA V KARVINĚ

- **Mluvčí uvádí, že věc je dobrá či lepší, protože je součástí abstraktních tradic, tj. uvádí nevyslovenou premisu, že vše zakořeněné v minulosti je dobré či pravdivé.**
- **V rámci tohoto faultu je častým postojem k tradici to, že jsou v současné době relevantní a důvody pro jejich zavedení byly správné, promyšlené, či jinak pozitivní. Tento faktor ale bývá mluvčím často nevyřčen a nerozveden a jeho premisa faultu se opírá jen o jednoduchou formuli „tradice = dobrá věc“. Pokud by mluvčí tento vztah rozvedl a obhájil, pak by se o fault nejednalo. Protože by bylo náležitě prokázáno, proč je daná věc dobrá/positivní. A její role v tradicích by přestala být relevantní.**
- **Příklady:**
 - **„Manželství je tradičně pouze sňatek mezi mužem a ženou, takže manželství gay páru je nepřijatelné.“**
 - Nelze vyvodit závěr o špatnosti manželství homosexuálních párů pouze na základě existence tradice, která je neobsahuje. A samotná existence tradice nemůže být platným argumentem pro její pokračování ve stávající formě; naopak jde o argument kruhem, který nemá žádné logické východisko.
 - **A: „Nemám ráda Velikonoce. Šlehání od cizích mužů mi připadá ponižující.“**
B: „Ale je to tradice.“
 - Mluvčí B argumentuje nevyslovenou premisou, že Velikonoce jsou dobrým svátkem, protože jsou součástí tradice. Nepřímo tím staví tento argument do sporu s výrokem, že se mluvčí A cítí poniženě. Nevyslovenou premisou tohoto argumentu je tedy logický vzorec, ve kterém tradice = obecně dobrá věc i za předpokladu, že prokazatelně ubližuje mluvčímu A.

Důraz na rozum – APEL NA NÁZOR



SLEZSKÁ
UNIVERZITA
OBCHODNĚ PODNIKATELSKÁ
FAKULTA V KARVINĚ

- **Mluvčí prezentuje svůj názor namísto faktického argumentu.**
- **Zda má mluvčí právo na názor, či nikoliv, je irelevantní pro prosazení pravdivosti tvrzení. Faul spočívá v tom, že implicitně subjektivní a abstraktní názor nelze stavět proti konkrétním a objektivním faktům. Svoboda projevu názoru se týká toho, že není možné kohokoli perzekuovat na základě jeho názoru, ať už smrtí, vězením, zastrahováním, ztrátou zaměstnání nebo čímkoli jiným. O faul se tedy může jednat pouze v případě, že součástí diskuze jsou i objektivní fakta, nikoliv subjektivní pocity (např. z umění, jako je názor na film).**
- **Pokud by mluvčí doložil pravdivost svého názoru, o faul by se nejednalo, ale také by tvrzení přestalo být primárně názorem a stal by se z něj objektivní fakt.**
- **Příklady:**
 - **„Co je pravda pro tebe, nemusí být pravda pro mě. Každý máme jiný názor.“**
 - Mluvčí se uchyluje k relativismu, který ale nemůže obstát ve faktické diskuzi.
 - **„Většina Čechů si přeje vystoupit z EU. To je můj názor.“**
 - Mluvčí prezentuje objektivní a ověřitelný údaj jako svůj názor.

Důraz na rozum – PÁLENÍ ČARODEJNIC



SLEZSKÁ
UNIVERZITA
OBCHODNĚ PODNIKATELSKÁ
FAKULTA V KARVINĚ

- **Mluvčí dosazuje svoji neschopnost pochopit, jak oponent došel k logickému závěru na místo argumentu.**
- **Mluvčí konstatuje, že něco nechápe, čímž implikuje nepravdivost (či špatnost) dané věci. Faul spočívá v tom, že mluvčí uvedl nevyslovenou premisu, kdy cokoliv, co plně není schopný pochopit, je lež; zatímco vše jemu srozumitelné je pravda. Název vychází z dávných reakcí na nepochopené jevy, kdy často následovalo obvinění z čarodějnictví. V souvislosti s tímto faulem se v diskuzi může objevovat i odkazování na selský rozum, který bývá často vytahován jako antitéze intelektualismu. Vychází tedy ze zmíněné premisy, že vše komplikované (a/nebo autorem nepochopené) je špatné.**
- **O faul by se nejednalo, pokud by mluvčí citoval nesrovnalosti v logice oponenta. Necitoval by v ten moment svoji neschopnost závěr pochopit, nýbrž konkrétní problémy v něm použité.**
- **Příklady:**
 - *„Tak to teda nechápu, jak jsi na to přišel. To není možný, musí to být blbost.“*
 - *„Oko je komplexní a neuvěřitelně komplikovaná část lidského těla. Jak by mohla existovat bez toho, aby ji někdo stvořil?“*
 - *„Tak to mi nikdy nevysvětlíš. Takovou blbost nikdy nepochopím.“*
- **Ve všech příkladech mluvčí dosazuje svoji neschopnost pochopit problematiku na místo argumentu.**

Důraz na rozum – APEL NA PRAVDĚPODOBNOST



SLEZSKÁ
UNIVERZITA
OBCHODNĚ PODNIKATELSKÁ
FAKULTA V KARVINĚ

- **Mluvčí uvádí, že pokud je něco pravděpodobné, tak se to nevyhnutelně musí stát.**
- **Faul spočívá v tom, že mluvčí obchází samotnou podstatu pravděpodobnosti a vytváří závěr, který prezentuje jako stoprocentně jistý. Tento závěr ale vychází z příčin, které ho nezaručují. Faul spočívá i v samotné nevyhnutelnosti událostí, jelikož koncept stoprocentní pravděpodobnosti je nereálný.**
- **O faul by se nejednalo, pokud by mluvčí uváděl jen samotnou pravděpodobnost a neuchýlil by se k argumentaci o nevyhnutelnosti dané věci.**
- **Příklady:**
 - **„Co se může pokazit, to se pokazí.“**
 - Mluvčí vytváří závěr založen na jistotě, který ale vychází z příčin, které jisté nejsou.
 - **„Ve vesmíru jsou miliardy galaxií s miliardami hvězd. Někde tam zaručeně musí být život.“**
 - Stejně jako u prvního příkladu mluvčí vytváří závěr, který je stoprocentní. Je ale založen na příčinách, které nevyhnutelnost nemohou zaručit. Tento konkrétní příklad cituje pravděpodobnost, která je stoprocentní pravděpodobnosti velice blízko, ale není možné ji jako stoprocentní obhájit. Mluvčí by tedy musel uvést skutečnou pravděpodobnost na základě známých důkazů. Např. tvrzení: „Ve vesmíru jsou miliardy galaxií s miliardami hvězd. Pravděpodobnost, že tam je někde život, je téměř stoprocentní – až 99,8% podle posledních propočtů NASA,“ by nebylo faulem.

Důraz na rozum – APEL NA LID



SLEZSKÁ
UNIVERZITA
OBCHODNĚ PODNIKATELSKÁ
FAKULTA V KARVINĚ

- **Mluvčí uvádí, že něco je pravda (či správně), protože si to myslí hodně lidí.**
- **Vytváří tak nevyslovenou premisu, že jakékoliv tvrzení, se kterým souhlasí dostatek populace, je automaticky správné a cokoliv, s čím populace nesouhlasí, je tedy špatné. Ač může existovat korelace mezi těmito jevy, tak jeden nemůže ovlivňovat druhý a takový argument je tedy neplatný. Mluvčí se dopouští faulu, protože nepodporuje svůj argument platnými důkazy, místo toho generalizuje a relativizuje.**

- **Příklady:**
 - **„*Mléko je dobré na kosti, to ví každý.*“**
 - Mluvčí zakládá příznivost mléka pro lidské tělo (místo na vědecky dokazatelných faktech) na obecném názoru. Že něco ví každý neznamena, že to je pravda.
 - **„*Je obecně známá věc, že...*“**
 - Obecná známost neovlivňuje pravdivostní hodnotu výroku.

Důraz na rozum – APEL NA NOVOST



SLEZSKÁ
UNIVERZITA
OBCHODNĚ PODNIKATELSKÁ
FAKULTA V KARVINĚ

- **Mluvčí argumentuje tím, že něco je dobré nebo lepší, protože je to nové (nebo moderní).**
- **Apel na novost není sám o sobě platný argument a vytváří nevyslovenou premisu, že vše, co je nové je dobré či pravdivé a vše starší je špatné či nepravdivé. Tato premisa zároveň přeceňuje moderní věci bez další hlubší analýzy, popřípadě opět bez analýzy podceňuje status-quo.**
- **Příklady:**
 - *„Moje auto je novější než tvoje, takže je mnohem lepší.“*
 - Nelze vyvodit závěr pouze na základě stáří auta.

Důraz na rozum – APEL NA PENÍZE



SLEZSKÁ
UNIVERZITA
OBCHODNĚ PODNIKATELSKÁ
FAKULTA V KARVINĚ

- **Tento faul lze rozdělit do dvou následujících kategorií:**
 - **Apel na bohatství – mluvčí uvádí, že pokud je součástí něčeho hodně peněz, musí to být dobré či lepší. Zneužívá představy, že peníze pramení z práce a intelektu.**
 - **Apel na chudobu – mluvčí uvádí, že pokud je součástí něčeho málo peněz, musí to být dobré či lepší. Zneužívá představy, že peníze korumpují.**
- **Obě tyto premisy zamlčují další příčiny, které by jejich závěr mohly výrazně ovlivnit a vychází z již existujících zažitých předsudků vůči penězům.**
- **Příklady:**
 - **„Cena a kvalita jdou ruku v ruce.“**
 - Zda je něco dobré, či špatné, nelze určit na základě jediné podmínky – tedy množství peněz s tím spojených. Mluvčí (úmyslně) zamlčuje další aspekty kvality.
 - **„Nevěřil bych tomu, točí se v tom spousta peněz.“**
 - Stejně jako první příklad.

Důraz na rozum – APEL NA NEDŮVĚRYHODNOST



SLEZSKÁ
UNIVERZITA
OBCHODNĚ PODNIKATELSKÁ
FAKULTA V KARVINĚ

- **Mluvčí uvádí, že tvrzení oponenta musí být nepravdivé, protože zní neuvěřitelně.**
- **Faul spočívá v tom, že mluvčí uvádí, že nepravdivost tvrzení opírá o svoji neschopnost představit si, jak by mohlo být pravdivé. Stanovuje tak nevyslovenou premisu, že pokud si něco nedokáže představit, není to pravda; pokud si to ale představit dokáže, tak to pravdou je.**
- **Příklady:**
 - *„Není přece možné, aby toto dokázal. Myslím, že lže.“*
 - Mluvčí cituje svůj vlastní pocit nedůvěry v již známý výsledek. Na základě této nedůvěry chybně došel k závěru. Po tomto faultu může mluvčí vyžadovat, aby mu oponent vyvrátil jeho vlastní pocit nedůvěry (i když oponent už prezentoval všechna fakta).

Důraz na rozum – APEL NA NEVĚDOMOST



SLEZSKÁ
UNIVERZITA
OBCHODNĚ PODNIKATELSKÁ
FAKULTA V KARVINĚ

- **Mluvčí tvrdí, že tvrzení je pravdivé, protože ho zatím nikdo nevyvrátil; nebo naopak, že je nepravdivé, protože ho zatím nikdo nepotvrdil.**
- **Tento faul je často používán, aby přesunul Důkazní břemeno na oponenta, který potom musí dokázat nepravdivost autorova argumentu. Břemeno dokázání pravdivosti argumentu vždy leží na jeho autorovi. Absence vyvrácení nezastupuje potvrzení (a naopak).**
- **Příklady:**
 - **„Nikdo nenapsal, že je tato houba jedovatá, takže je určitě jedlá.“**
 - Mluvčí riskuje na základě vlastní nevědomosti. Jednoduše nelze předpokládat, že neznalost mluvčího potvrzuje pravdivost argumentu, že houba je jedlá.
 - **„Nikdo nedokázal existenci Boha, takže je jasné, že neexistuje.“**
 - Existuje nekonečná škála věcí, které nemůžeme dokázat. Existence Boha je jednou z nich. Mluvčí se dopouští faulu, protože vytváří závěr, který vychází z nevědomosti.

Důraz na rozum – APEL NA OBVYKLÝ POSTUP



SLEZSKÁ
UNIVERZITA
OBCHODNĚ PODNIKATELSKÁ
FAKULTA V KARVINĚ

- **Mluvčí tvrdí, že něco je pravda nebo správné, protože se to tak obvykle dělá.**
- **Tento faul se chybně odkazuje na určitý kolektivní úsudek, podobně jako Apel na lid (který ho ale zneužívá plně) a vytváří premisu, kdy obvyklý postup při řešení čehokoliv je správný, zatímco ten neobvyklý je tedy nutně špatný. Žádný postup z těch neobvyklých se ale na základě tohoto faulu nemůže stát obvyklým, jelikož nedostane šanci. Vytváří tak paradox.**
- **Příklady:**
 - **„Všichni kradou.“**
 - Pokud mluvčí vydává toto prohlášení v kontextu obvyklosti krádeží a snaží se je tím normalizovat, dopouští se právě tohoto faulu. Tato informace je irelevantní (a neprokazatelná) k jakékoliv argumentaci.
 - **„Já to takhle dělám normálně, tak mi do toho nekecej.“**
 - Autor tohoto výroku cituje domnělou obvyklost korupce, aby omluvil korupci konkrétní instituce.
 - **„Většina řidičů jezdí pár pár kilometrů nad povoleným limitem. Policajti to obvykle nechávají být.“**
 - Řidič se snaží omluvit porušování předpisů tím, že je obvykle porušují i ostatní. Jedná se o faul, protože (podobně jako u Dvě mínus dělají plus) nelze omluvit porušení předpisů tím, že autor ocituje jejich jiné porušení.

Důraz na rozum – APEL NA AUTORITU



SLEZSKÁ
UNIVERZITA
OBCHODNĚ PODNIKATELSKÁ
FAKULTA V KARVINĚ

- **Mluvčí odkazuje na tvrzení autority a prezentuje ho jako důkaz pro pravdivost svého argumentu.**
- **Obchází obhájení pravdivosti samotného tvrzení a implicitně ho považuje za pravdivé právě z důvodu postavení autora. Citování jakéhokoliv stanoviska autority není pochopitelně samo o sobě faulem. Tím se stává až v momentě, kdy mluvčí uvede, že z důvodu postavení autority je toto stanovisko pravdivé.**
- **O faul by se přestalo jednat ve chvíli, kdy by mluvčí fakticky obhájil tvrzení autority a doložil ho patřičnými důkazy. V momentě, kdy by se všichni účastníci diskuze shodli na tom, že slovo té konkrétní autority je platné, v určitém kontextu by se mohlo jednat o induktivní argument.**

- **Příklady:**
 - **„Doktor Zima tvrdí, že globální oteplování je výmysl.“**
 - Samotné slovo doktora Zimy bohužel nestačí pro potvrzení tohoto argumentu.
 - **„Evropská unie musí dřív nebo později selhat – říkal to Václav Klaus.“**
 - Ač se Václav Klaus vyjadřuje k Evropské unii sebečastěji, jeho samotné slovo žádný argument proti EU potvrdit nemůže.

Důraz na rozum – APEL NA ANONYMNÍ AUTORITU



SLEZSKÁ
UNIVERZITA
OBCHODNĚ PODNIKATELSKÁ
FAKULTA V KARVINĚ

- **Mluvčí se odvolává na neznámého experta, někoho z praxe nebo odborníka, který jeho argument údajně potvrdil.**
- **Tvrzení autority mluvčí prezentuje jako důkaz pro pravdivost svého argumentu. Obchází obhájení pravdivosti samotného tvrzení a explicitně ho považuje za pravdivé právě z důvodu domnělého postavení neznámého autora. Citování jakéhokoliv stanoviska autority není pochopitelně samo o sobě faulem. Tím se stává až v momentě, kdy mluvčí uvede, že z důvodu postavení autority je toto stanovisko pravdivé. V tomto případě je navíc problematické i samotné postavení autority, protože není známé.**
- **Příklady:**
 - ***„Experti se shodují, že hraní počítačových her má negativní vliv na psychiku.“***
 - Mluvčí dává na slova anonymních expertů. Nedoplňuje tvrzení o žádný důkaz.
 - ***„Někde jsem četl, že noviny nebo internet je plný fakenews.“ – Jaromír Soukup***
 - Pan Soukup (nepřímo) implikuje, že „internet je plný fakenews“ na základě anonymní (nevyslovené) autority. Pravdivost tohoto tvrzení (ač sebepravděpodobnější) nezávisí na faktu, že ho Jaromír Soukup někde četl.



**SLEZSKÁ
UNIVERZITA**
OBCHODNĚ PODNIKATELSKÁ
FAKULTA V KARVINĚ

Hezký den! 😊